

ОСНОВНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ ПОЛІСЬКОГО РЕГІОНУ НА ПРИКЛАДІ РІВНЕНСЬКОЇ ОБЛАСТІ

І.З. Ігнатюк, к.е.н, доцент, С.В. Ус, здобувач

*Національний університет водного господарства та природокористування,
м. Рівне*

На розвиток продуктивних сил Полісся впливають перш за все вигідне географічне положення цієї зони, а саме її розміщення на перетині важливих залізничних та автомобільних магістралей країни, які з'єднують західні кордони держави з великими індустріальними регіонами СНД, а також близькість до європейських країн, наявність значних лісових ресурсів (майже 3 частина зони покрита лісом), деяких видів корисних копалин (кам'яне вугілля, торф, вапно, крейда, пісок, глина, каоліни, граніти, гнейси, базальти, сировина для цементу та інші будівельні матеріали).

Сприятливими в цілому слід признати агрокліматичні умови для розвитку сільського господарства. Однак в наслідок аварії на Чорнобильській АЕС значна частина території цієї зони виявилась забруднена радіонуклідами, що обмежує можливість для будь-якої діяльності головним чином в північних та північно-західних районах.

В ретроспективному періоді в зоні Полісся відбувались в основному процеси накопичення промислового потенціалу, розвиток уже створених вузлів і центрів зосередженого виробництва. Інвестиційні кошти направлялись не тільки на реконструкції та технічне переозброєння основних фондів, але і на нове будівництво, а також розширення діючих підприємств, серед яких переважали, головним чином, підприємства харчової, лісової, деревообробної та целюлозно-паперової, машинобудування, а також в промисловості будівельних матеріалів. Висока концентрація промислового виробництва зосереджена в обласних центрах поліських областей.

Функціональна зона урбанізації охоплює значну (30-60% території) частину областей при зростанні щільності населення (від 75 до 250 чел./ км² в залежності від області). В цілому для цієї зони доцільно рекомендувати інтенсифікацію розвитку і використання науково-виробничого і містобудівного потенціалу, сільського господарства переважно приміського типу та районів короткочасного відпочинку населення.

Найбільш перспективною в Поліссі є третя функціональна зона -охорона природно-рекреаційних ландшафтів регіонального та міждержавного і світового значення. Особливо слід наголосити на унікальній екосистемі Шацького природного національного парку, який відіграє важливу соціально-екологічну і відтворюючу функцію не тільки для Поліських ландшафтів, а і в цілому для Європи. Тут не повинно мати місце промислове будівництво, але слід розвивати всі елементи інфраструктури, які будуть сприяти охороні та раціональному використанню природно-заповідних та природно-рекреаційних територій.

Таким чином, основні проблеми розвитку економіки Поліської зони, які необхідно вирішити на період до 2015р. і в більш віддалені перспективі пов'язані, головним чином, в усуненні та суттєвому пом'якшенні уже створених соціально-економічних диспропорцій. Більш детальна оцінка перспектив розміщення та розвитку продуктивних сил областей Поліської зони приведено на прикладі Рівненської області.

За останні роки значних зрушень в розміщенні продуктивних сил Рівненщини не сталося. В основному відбувались подальший розвиток і вдосконалення тих вузлів і центрів зосередження виробництва, що вже склалися раніше. Капітальні вкладення направлялись не лише на реконструкцію, технічне переобладнання, розширення діючих підприємств, а й значна частина їх була вкладена у нове будівництво. Серед новобудов – об'єкти атомної енергетики (Рівненська АЕС, м. Кузнецовськ), нафтохімічної промисловості – шиноремонтний завод в Острозі, легкої – бавовнопрядильна фабрика в Дубровиці та інші об'єкти. Помітно розширенні виробничі потужності підприємств сільськогосподарського (завод тракторних запчастин) і електротехнічного (завод високовольтної апаратури) машинобудування, хімічної промисловості (Дубнівський завод), гумотехнічних виробів (ВО «Азот»).

Технічне переобладнання було здійснене на ряді підприємств лісової, деревообробної, целюлозно-паперової промисловості та промисловості будівельних матеріалів, що дозволило за цей рахунок отримати значну частину приросту продукції. Були розширені домобудівний комбінат (Костопіль), деревообробний (Оржів), каменедробильний завод (Клесів), завод залізобетонних виробів (Сарни), та інші, а також збудований завод залізобетонних конструкцій (Городок).

Збільшували потужності легка та харчова промисловості. Були реконструйовані льонокомбінат, фабрика нетканних матеріалів, завод фурнітури. В харчовій промисловості поряд з реконструкцією м'ясокомбінатів, діючих підприємств цукрової, молочної і спиртової промисловості були введені до ладу нові багатопрофільні харчокомбінати, сирзаводи в Дубно та інші. Та не дивлячись на технічне

переобладнання підприємств області, в багатьох галузях промисловості, особливо в харчовій та будівельних матеріалів, зберігається відносно велика питома вага морально застарілого та фізично зношеного обладнання у зв'язку з чим наявні виробничі потужності в деяких галузях харчової промисловості не забезпечують переробку сільськогосподарської сировини в оптимальні строки.

Таким чином, основні проблеми розвитку економіки Рівненської області, які належить вирішувати на період до 2015р. і в більш віддаленій перспективі, полягають в усуненні та пом'якшенні вже сформованих соціально-економічних диспропорцій.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Кравців В.С. Стратегія раціонального використання природно-ресурсного потенціалу в регіоні: економічні пріоритети. Зб. наук. пр. НУВГП. 2009,- Рівне – 325-331с.
2. Царенко О.М., Несветов О.О., Кадацький М.О. Основи екології та економіка природокористування. Курс лекцій. Практикум: Навч. пос. – Суми: Вид-во «Університетська книга», 2001,-326с.
3. Павлов В.І. Політика регіонального розвитку в умовах ринку і трансформації. Теоретико-методологічні аспекти та механізми реалізації – Л.: Надстир'я 2000.